

Cirkulärnr: 1993:104
Diariernr: 1993:1294
Handläggare: Ingegärd Hilborn
Louise Fernstedt
Avdsek: J Civil
AK SkoBa
Datum: 1993-06-17
Mottagare: Kommunstyrelsen, Barn- och ungdomsnämnden eller
den nämnd som ansvarar för gymnasieskolan
Rubrik: Barn- och fritidsprogrammet inom gymnasieskolan

Barn- och fritidsprogrammet inom gymnasieskolan

I vår rådgivning har det framkommit att vissa kommuner har tecknat samverkansavtal med landstinget om att anordna barn- och fritidsprogrammet. Vi vill därför informera om skollagens ansvarsfördelning mellan kommuner och landsting beträffande barn- och fritidsprogrammet inom gymnasieskolan.

Enligt 5 kap 6 § första stycket skollagen (1985:1100) får landstingen anordna gymnasieutbildning endast på sådana nationella program som avser naturbruk och omvårdnad. Landsting får alltså inte ordna utbildning på barn- och fritidsprogrammet.

Det kan tilläggas att enligt p 6 övergångsbestämmelserna till skollagen (SFS 1991:1107, 1991:1111) får ett landsting som under läsåret 1991/92 hade rätt att anordna utbildning på linjer i gymnasieskolan även efter den 1 juli 1992, som alternativ till de nationella programmen, anordna dessa linjer med undantag för tvåårig ekonomisk och tvåårig teknisk linje. Intagning till årskurs 1 får dock inte ske efter läsåret 1994/95. Motsvarande gäller även för utbildning på specialkurser.

Ett landsting får också med stöd av p 20 nyssnämnda övergångsbestämmelser, om det vid ikraftträdandet av samma lag, inom sin gymnasieutbildning eller komvux bedrev utbildning på andra områden än som kan hänföras till naturbruk eller omvårdnad, fortsätta med den utbildningen även efter den 1 juli 1992, förutsatt att utbildningen stod öppen för sökande från hela landet och förblir det.

Dessa bestämmelser är emellertid inte tillämpliga på barn- och fritidsprogrammet. En gymnasieutbildning på barn- och fritidsprogrammet med landstinget som huvudman är sålunda inte lagenlig (jfr vidare prop 1990/91:85 s 59 f och 182 samt Utbildningsutskottets betänkande 1990/91:UbU16 s 50 f).

Riksdagen har nyligen behandlat propositionen om valfrihet i skolan och bl a antagit propositionens förslag till lag om entreprenadförhållanden inom skolan (prop 1992/93: 230, UbU17).

I anledning av en motion om möjligheten att låta landstinget vara huvudman för ytterligare program uttalar utbildningsutskottet att man inte är beredd att föreslå riksdagen att besluta om ändrat huvudmannaskap för gymnasieskolans program. Utskottet erinrar om vad som sägs i propositionen om valfrihet om att landstingen i vissa fall skulle kunna vara intressanta som entreprenörer. Då bl a frågan om kommunal uppdragsverksamhet för närvarande bereds inom regeringskansliet på grundval av lokaldemokratikommitténs delbetänkande (SOU 1992:128) bör såvitt gäller landstingens roll den fortsatta beredningen dock avvaktas innan ytterligare steg tas i entreprenadfrågan.

Om lokaldemokratikommitténs förslag följs kan möjligheterna för kommunerna att anlita landstingen som entreprenörer inom gymnasieskolan bli lagenliga under vissa förutsättningar. Detta är dock än så länge ovisst (se prop 1992/93:230 s 35 och UbU17 s 10 och 11 samt där intaget förslag till lag om entreprenadförhållanden inom skolan).

En komplikation som särskilt bör uppmärksammas med lösningen med landstinget som utbildningsanordnare på barn- och fritidsprogrammet ligger i att giltigheten av de avgångsbetyg som senare kommer att utfärdas för de elever som nu går utbildningen hos landstinget kan bli ifrågasatta när utbildningen inte är lagenlig.

Eftersom lösningen är olaglig bör avtalen i strikt formell mening sägas upp. Sker detta, kan berörda kommuner ta över ansvaret för utbildningen på barn- och fritidsprogrammet inom respektive kommun inför det sista läsåret så att avgångsbetygens giltighet knappast är i fara. Beroende på hur avtalens uppsägningsklausuler är utformade kan det vara ganska kort om tid. Det kan också vara förenat med stora praktiska svårigheter att lösa situationen.

Med hänsyn till de praktiska komplikationer som tidsknappheten ger upphov till avser Kommunförbundet att hos regeringen hemställa om en skyndsam lösning på det akuta problemet.

I avvaktan på resultatet av vår framställan förefaller det lämpligt att de kommuner som anser det praktiskt omöjligt att lösa situationen redan inför läsåret 1994/95 säger upp avtalen med det förbehållet att uppsägningen endast gäller om regeringen inte tillmötesgår våra krav.

För utformningen av dylik uppsägning kan ni vända er till förbundsjuristen Ingegärd Hilborn, tfn 08-772 44 25.

Har Ni andra frågor i anledning av detta cirkulär kontakta Ingegärd Hilborn eller sektionschefen Louise Fernstedt, sektionen för skola och barnomsorg, tel 08-772 43 30.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Allmän kommunalpolitik

Louise Fernstedt

Ingegärd Hilborn